VÁRPALOTAI NAPLÓ

„...érdemes-e a földet siratni?"

— Jegyzetek a tsz zárszámadó közgyűléséről —

Kezdjük a végén ezt a riportot. A fehérasztal mellől felállt Horváth János bácsi, a „Józerencsét" Tsz tagja és azt kérdezte: „...érdemes-e a földet siratni?" — s rögtön válaszolt is rá: „hiszen megvan a földünk, megnőtt, nagybirtokosok lettünk!"

A magyar paraszt, aki a földért verejtékezett éjjel és nappal, a földért rettegett és hajszolta magát az évszázadok alatt, aki csak akkor volt ember, ha „maga ura saját portáján", kuporgatott és küzdött a holdakért, a birtok és a „juss" volt élete célja — nem kell ezt szépíteni — meghátrált a közös elől. „siratta a földet." S Horváth János bácsi most kijelentette: nem érdemes siratni, nagybirtokosok lettünk. A közös ünnepen, a Vájártanuló Intézet ebédlőjében, az első zárszámadó közgyűlésen jutott el idáig. A jobb áttörte a makacs szokásokat, az „avám is így csinálta" hagyományt.

Az egyik felszólaló azt mondotta: A gazda a tsz-ben is legyen „raffinált" gazda. A közgyűlés tapasztalatai alapján azt mondhatjuk: a tagok „raffinált" gazdák voltak. 50,92 forintot vittek haza munkaegységenként a tizhónapi közös gazdálkodás után, pedig erre felé, a gazdag szénrétegek fölött, elég mostoha a föld. A „raffinált" gazdák azonban elszedték a földtől azt, amit lehetett s — „ha rövid a kardod, toldd meg egy lévessel" — hozzáfogtak homokot, murvát, követ bányászni, meszet égetni, fuvarozni. Az elmúlt gazdasági évben nagy részben ezek a segédüzemek tették „milliomossá" a termelőszövetkezetet. Az egész évi jövedelem 1 487 053 forint volt. Többek között traktort, pótkocsit, vetőgépet, ekét, szecskavágót vásároltak.

Hosszú lenne részletesen felsorolni az eredményeket és a jövő feladatait, de idézzünk egy pár sort Morocz György elnök beszámolójából:

„...az a feladat hárul ránk, hogy jó szervező munkával a vezetőség, de az egész tagság egységesen többet tegyen annak érdekében, hogy Várpalotán a munkásosztály ellátásához többet tudjunk adni. Ehhez az szükséges, hogy tervszerűen törekedjünk a belterjes gazdálkodás kialakítására. A várpalotai földek gyengék, de mondjuk meg őszintén, hogy, ha rendszeresen megadjuk a talajerő utánpótlást, akkor a Központi Bizottság által célul tűzött termelékenységhez jelentősebb mértékben hozzájárulunk."

A szövetkezetnek ez az elsőrendű feladata.

Az ellenőrző bizottság elnöke a közvagyon, a szövetkezet tulajdonának védelméről számolt be. Jól védték a közös tulajdont, egy esetben azonban bűnvádi, egy esetben pedig szabálysértési eljárást kellett indítani. Nehéz volt megszilárdítani a munkafegyelmet is. Különösen, amikor elindultak a közös úton, nem érezték az emberek, hogy ha már nem is magántulajdonuk a föld, mégis az övék, nekik adja a hasznát. S akik akkor vonakodtak a munkától, a zárszámadáson a bizonyíték, a mások kezében zizegő százasok győzték meg őket.

A felszólalók közül mondta valaki: Ne úgy kezeljék a szövetkezet vagyonát, hogy miénk, hanem úgy, hogy az enyém. A gazda óvta, védte vagyonát, az utolsó kukoricaszárig. Ragaszkodott vagyonához, az „enyémhez". Ezt kell, hogy érezzék most is, ne csak a háztáji gazdaságukban, hanem a közös táblákon is.

Ahogy végignéztünk az ünnepien terített nagy ebédlő-teremben, az egykori gondoktól redőzött arcok mosolytól simultak, s egyre emelkedett a jókedv. Újra eszünkbe jutottak a tsz-elnök szavai: „Mi, a termelőszövetkezet vezetői és tagjai egyaránt szeretettel várjuk azokat az egyéni dolgozó parasztokat, akik napjainkban örlődnek és töprengenek azon, hogy egy új utat válasszanak."

S a zárszámadás után összekoccantak a csillogó borral telt poharak és felcsendült a zene. A tsz egyik idős tagja odament a zenekarhoz és 50 forintot adott a primásnak. Eszembe jutott Móricz Zsigmond novellája, a kétkrajcáros parasztlegényről, aki „illendőségből, hogy meg ne szólja a falu szája" — két krajcárt adott a cigánynak.

Ahogy múlik az idő, úgy változnak az emberek! Nem érdemes a földet siratni!

Óvjuk nagyobb gonddal a tömbházakat!

Öröm tölti el a felnőtt és gyermek szívét, amikor nagy pelyhekben hull a hó. Az örömbe azonban üröm is vegyül, ha az ablakon kinézve az 52/H. épület tetejére nézek.

Hogy miért? A tetővilágító ablakok egytől-egyig nyitva vannak, ez azonban csak kisebb hiba, hiszen nem kell hozzá nagyobb tudomány, csak be kell csukni. Ez azonban hiábavaló munka volna, hiszen az ablakok mind ki vannak törve!

De ha már a tetőről beszélek, nem szabad elfeledkezni a tetőfedő pala hiányairól sem, ami szintén szemrontó látvány. De nemcsak szemrontó, hanem az épület élettartamának egyik rontó tényezője is. Ugyanis a padlások nem hiszem, hogy hó tárolására vannak tervezve. Így nagyobb hó esetén, illetve annak olvadásakor veszélyben van a 3-ik emeleti lakók mennyezetének épsége.

Nem kérdezem meg az illetékeseket, hogy mit lehetne ez ellen tenni, mert ismerve a városgazdálkodási vállalatot, biztos azt a választ kapnám, sajnos nincsen üveg, és nincsen pala.

Ezt azonban nem lehet indokul elfogadni.

Hogy miért? Mert ez a hiba már több mint egy éve fennáll. Azóta már biztos meg lehetett volna szüntetni Nem kellett volna hozzá semmi különös, csak akarat.

Ha azonban ez nehézségbe ütközne, volna egy javaslatom. Adja ki a városgazdálkodási vállalat a házfelügyelőknek, hogy hó esetén ne csak a járdát tisztítsák meg, hanem a padlást is. Ha ezen javaslatot jónak tartják, kérem küldjék el az újítási díjat a szerkesztőség címére, de ne feledkezzenek meg arról, hogy itt gazdasági számítást is lehet készíteni, és vegyék figyelembe azt is, hogy ez nemcsak az 52/H. épületnél, hanem az 52/B-nél, sőt úgy gondolom, hogy a többi épületeknél is így van.

— **Kolman** —

KRONIKA

Hogyan csinálják?

Képzeljenek csak el egy szódásüveget. Nem csodálatos dolog ez. Semmi sem csodálatos ma már, ami nem repül a Hold körül. Bezzeg ötszáz évvel ezelőtt egy ilyen szódásüveg még a jóistennel is rokon lehetett volna, ereklye formájában a szentkép alatt, ha jól viseli magát. Csak akkor még nem találtak ki egy ilyen jelentős technikai folyadéktartó alkalmatosságot, mint ez a szódásüveg, ami nagyon jó arra a célra, hogy kihozza normális mivoltából az embereket. (Ez ugyan mégiscsak jó dolog, mert segítségül hívunk szódásüveg sokasításra minden szentet).

Hát most, egyetlen szódásüvegről van szó, ámivel a Népbüfében kedveskedtek. Így magában, felületes szemléletre nem érdekes. Van neki vastag üvegfala, nyaka, a nyakán egy nyomóka, meg egy folyóka, belül meg szénsavas víz. Jó tulajdonsága, hogy nem makrancos, és engedi magát hazavinni. Otthon aztán leteszi az ember az asztal közepére. Ott hálából, mert nagyon hálás tud lenni egy egyszerű szódásüveg) elkezd csöpögni. Először csak lassan, aztán gyorsabban. Várja az ember, hogy mikor csöpögi magát üresre. (Még jó, hogy a tudós feltalálók nem találták fel abroszdíszítés céljaira a színes szódát, mert a feleségek — amilyen makrancosak tudnak lenni néha — nem is engednék bevinni az asztalra az ilyen csöpögős üveget.)

Siet az ember vacsorázni, csak nyeli a nokedlit, mint a kacsa, nehogy az abroszból csavarjon szódát a borába. Vacsora után aztán fogja a szódásüveget, — amivel a Népbüfében kedveskedtek neki — odailleszti a poharát, egészen a nyakához. Iszok — azt mondja — egy házi hosszúlépést rövid spriccel, és lenyomja a nyomókát. A türelmesen csöpögő szóda aztán egész furcsán viselkedik. Olyan lesz belül, mint egy élő akvárium, kicsiben. Kis fekete furcsaságok uszkálnak benne. Emelgetj az ember az üveget, forgatja, sehol sem lyukas. Vajon azt mondja —, hogy tudja ezt valaki ilyen célokra használni? Arra is gondol az ember, netán ez is új eljárás lenne a gazdaságos szódavízgyártásra? Vagy találtak a Bakonyban egy ilyen vadontenyésztő micsodát, egy magas szénsavtartalmú katángkóró magot? Végül is rájön az ember, hogy nem érdemes töprengenie, mert drága az idő. Majd holnap megkérdezem a palotai szíkvízgyárat: Hogy csinálják maguk, tessék már mondani, ezt az izés szíkvizet?

(—ás)

Nem luxus a kozmetika

Az arc- és a testápolás sok ember szemében még ma sem egyéb, mint a női hiúság. Ez tévhit. Azután azonosítja a kozmetika folyamatát az arc kendőzésével, holott a kikészítés a kozmetikának csak egyik — nyugodtan mondhatjuk — jelentéktelen feladata. A kozmetika sokkal több ennél; a bőr üdítése szakszerű ápolással, a kisebb, orvosi kezelésre nem szoruló hibák kiküszöbölése. Ugyanolyan fontos tehát, mint a többi egészséget fenntartó és ápoló tevékenység: a tisztálkodás, a sport, vagy a napozás.

Hogy a főcél elérése mellett a szépséget is szolgálja, az természetes, hiszen az egészség adja a szépséget. Tájékozatlanság tehát, ha valaki nem tudja azt, hogy a bőr ugyanolyan fontos szerve az emberi testnek, mint a fog, a máj, vagy a gyomor — ápolása tehát, és betegségeinek megelőzése éppen olyan fontos, mint a többi szervek egészséges karbantartása.

És, hogy a testápolás egyéb terein is mi nők voltunk az úttörők, ugyanúgy nyugodt lelkiismerettel vállalhatjuk az úttörő szerepét ezen a téren is. Hogy az úttörő útja néha rögös, az ne riasszon el bennünket, hanem harcoljunk a tudatlanság ellen azzal, hogy helyes felismerésünket terjesszük. Városunkban különösen nagy szükség van erre. Érdemes, mert ennek az úttörő munkának nemcsak unokáink látják hasznát, hanem mi magunk is. Minden nő saját magán tapasztalhatja a felvilágosult, modern test- és szépségápolás hatását.

H. G.-né,
szövetkezeti kozmetikus

Szép esténk volt...

MIELŐTT BESZÁMOLNÉK egy hétköznapi esténkről, itt a legényszállón, előljáróban hadd mondjam el: úgy élünk itt, mint a kolostorban. A lépcsőházban nagybetűs tábla figyelmeztet, hogy hölgyeknek az emeleti lakószobákba belépni tilos, így hát távollevő hitvesek és menyasszonyok, nyugalom, itt nem vagyunk kitéve a „szépnem" csábításainak.

A szállóról, az erőmű 16. sz. legényszállójáról nincs mit írnom. Megírták már előttem, hogy szép, modern és kényelmes, olyan, mint egy régivilágbeli elsőosztályú pensió. Legfeljebb csak annyit, hogy az itt lakó fiataloknak ez már természetes, a velem egykorú néhány öreglegényt viszont — akik még emlékeznek a régi világ „munkásszállásaira", a Teleki-tér csillagtetős cementkövezetére, az építkezések állványzata alatti bűzös szalmára, — szóval bennünket, öreglegényeket — különösen ha műszak után elpiszkolt munkaruhánkban belépünk a szálló kapuján — valahogy olyan érzés fog el, hogy mindez csak álom és mindjárt jön a régi világ „kidobóembere", aki durván galléron ragad és kipenderít innen.

Mégse álom ez, mert Károly bácsi és Pista bácsi, a szálló két öreg veteránja, már a fürdőben állnak. A zuhanyrózsa alól záporozva ömlik, gőzölög a forró víz, amely lemossa az embert, kilépve alóla úgy érzi magát, mintha újjászületett volna.

ESTE HAT ÓRA VAN. A szálló élete zsong, zsibog. A hazajövő első állomása a fürdő, hogy utána könnyű ruhára öltözve, pizsamában, papucsban „csak úgy, mint otthon" jelszóval lásson az esti teendők elvégzéséhez.

Mert fürdő után „áhítatos" nagy munka kezdődik valamennyiünk számára: vacsorafőzés.

Feleségek, menyasszonyok és egyebek, e sorok olvastán bizonyára mosolyogtok. „Az én férjem és a főzés... hiszen még a kanál sem áll jól a kezében..." — mondjátok, én pedig állítom, hogy minden férj és férjjelölt komoly szakácsszenivé fejlődik itt. Látnátok, hogy a mérnökök milyen nagy egyetértésben kevergetnek, kavargatnak apró lábasaikban a gyári lakatosokkal, hegesztőkkel, segédmunkásokkal és ipari tanulókkal. A ragyogón tiszta, csempés konyha két nagy villanytűzhelye ilyenkor este megállás nélkül „üzemben" van. És főzés közben folyik a nagy vita. Nem... nem... nem kell kárörvendően mosolyogni, szinte hallom a készülő megjegyzést, hogy mi sem vagyunk különbek a főzés közben pletykáló házasszonyoknál.

MI NEM PLETYKÁLUNK, hanem komolyan vitatkozunk. Hogy miről? — Hát ezen az estén például Pista bácsi és az egyik fiatal mérnöklakónk arról vitatkoztak, hogyan kell az igazán jó székelykáposztát elkészíteni. Mert az egyik lábasban éppen az illatozott. Föl és sül itt krumplipaprikástól kezdve disznótorosig minden. A hatalmas hűtőszekrény tudná csak megmondani, mennyi finomság vár itt esténként feldolgozásra.

Amikor megettük, amit főztünk, elindulunk az emeleti szobákba „szomszédolni". Itt rádió szól, amott hegedű akkordjai csendülnek fel. Más szobában a „szakik" dühödten verik az ultit, de van olyan szoba is, ahol csend van. Itt tanulnak.

A földszinten, a klubszobában csattog a biliárd, de már gyűlik a közönség az esti TV-adásra. Ma pompásnak ígérkező nyugatnémet filmet vetítenek, még a címe is „Pompás idők". Zsúfolásig megtelik a klubszoba, elsötétül a terem, s pereg előttünk a film, eredeti dokumentum felvételekkel az elmúlt ötven „pompás" esztendőről, amelyről a végén kiderül, hogy nem is volt olyan pompás.

KÖZBEN TÍZ ÓRA LESZ. A vetítésnek vége, Fekete elvtárs, a szálló gondnoka lekapcsolja a TV-t, s mi a látottakon elgondolkodva megindulunk szobáink felé, hogy eltegyük magunkat a holnapi napra.

Ugye csendes, szép és gondnélküli a mi itteni életünk...?

(Spectator)

Fákat telepítünk a városba

Egyre fiatalodik, szépül a város. Nem mintha öreg lenne, hisz csak az idén ünnepli 10 éves évfordulóját, de, mint minden bányatelepülés, ez is igen szegény fában. Az elmúlt télen próbaként 9 darab fát telepítettek az erdőből a Ruházati Bolt előtti szakaszon. Szépen megeredtek, s az első év tapasztalatain felbuzdulva, a városi tanács elhatározta, hogy még több fát ültet a város területén az idén. Már a IX. és XII. épület között kiástak 24 darab megfelelő méretű gödröt, néhánnyal kevesebbet a tési dombi üzletház előtt is. Egy héten belül áttelepítik a fákat új helyükre, hogy a város különböző területein egy éven belül lombot varázsoljanak a kopár területekre, és tisztítsák az amúgyis szennyes levegőt.

Így is szépül, így is fiatalodik a mi városunk.

36 kislakás

Az 1960. évben a városi tanács ipari-műszaki osztálya 54 esetben adott ki családi ház építésére engedélyt, melyből az év végéig 36-ot felépítettek és beköltözhettek a tulajdonosok azzal a tudattal, hogy érdemes volt becsületesen dolgozni, józanul élni és ésszerűen takarékoskodni.